

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

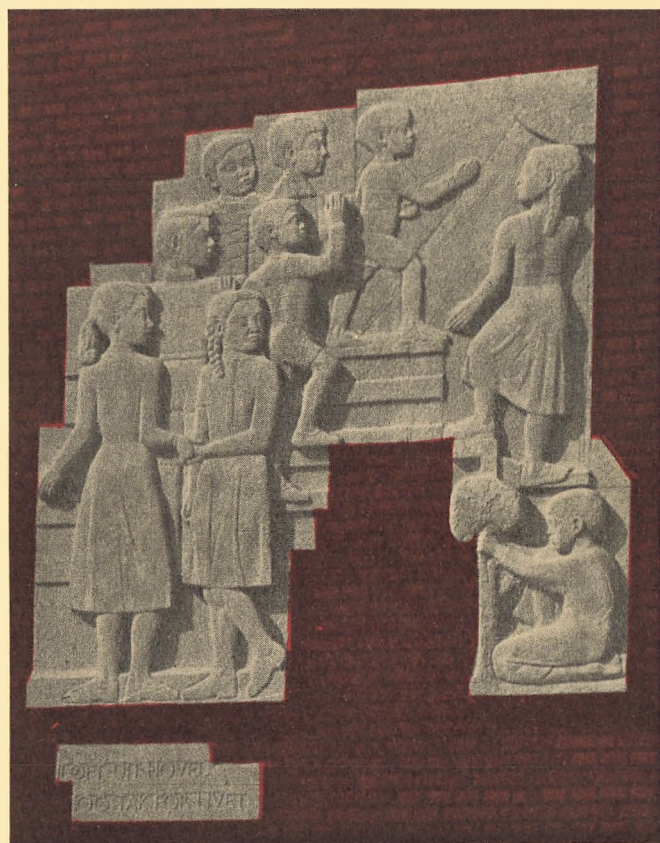
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VESTERVANGSKOLEN

HERNING

1882-1957

Matematik- og naturlæretimer ved VESTERVANGSKOLEN, Herning, 1957 - 58.

		Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag
MATEMATIK =====							
Realkl.	Sv.N.Præst	9-10	9-10	11-12	10-11	9-10	
4.em	E.Bruun	10-11	8-9 9-10	8-9	11-12	11-12	9,40-10,20
3.ema	T.Andreasen	8-9	11-12	10-11 11-12	13-14	8-9	
3.emb	E.Jepsen	8-9	9-10	8-9	10-11 11-12	11-12	
2.ema	Sv.N.Præst		8-9	10-11	9-10	14-15	8,50-9,30
2.emb	E.Bruun		11-12	9-10	10-11	9-10	10,40-11,2
1.ema	Sv.N.Præst	10-11	11-12	8-9	8-9		~~XXXXXXXX~~
NATURLÆRE =====							
Realkl.	E.Thestrup	11-12			14-15		
4.em	E.Thestrup					14-15	8,00-8,40
3.ema	Vikar		14-15				9,40-10,20
3.emb	E.Thestrup	9-10					8,50-9,30
2.ema	Vikar	10-11				8-9	
2.emb	E.Thestrup		8-9	11-12			
1.ema	V.Yde	8-9			10-11		
1.emb	E.Thestrup		13-14	14-15			

VESTERVANGSKOLEN

1882—1957

Fra sognets mindste til byens største skole

UDGIVET I ANLEDNING AF
VESTERVANGSKOLENS 75 ÅRS JUBILÆUM

1. OKTOBER 1957

INDHOLD:

Skoleinspektør Munk-Poulsen: Forord	7
Et skolejubilæum	9
Redaktør I. M. Therkildsen: Vestervangskolens fortid	11
Den ældste historie	11
Skolevæsenets udvikling indtil 1882	12
Herning skolevæsen efter 1882	18
Skoleinspektør Munk-Poulsen: De gamle protokoller fortæller .	24
Købstadskolen	27
Købstadskolens ledere	29
Elevstatistik	33
Lærerpersonalet ved Vestervangskolen	35
Vestervangskolen	35
Tidligere ansatte lærerinder og lærere	38
Skolebetjente	38
Overlærer frk. C. Jensen: Fra skolens »Bettetid«	39
Jubilæumshilsener fra:	
Togfører C. J. Hansen, formand for Herning byråds udvalg for kulturelle anliggender	41
Sognepræst S. Nepper-Christensen, formand for Herning skole- kommission	42
Lærer Sv. N. Præst, formand for lærerrådet	45
Viceskoleinspektør S. Vorgod, formand for fælleslærerrådet	44
Billedfortegnelse	47

FORORD

Ved en tilfældighed kom jeg for nogle år siden i besiddelse af en gammel embedsbog fra Herning Landskole, og denne embedsbog gav, takket være daværende førstelærer senere kordegn A. Stavnstrups historiske interesse og sirlige grundighed med skriftlige optegnelser, en beskrivelse af skolens tidligere lærere med oplysninger om deres virketid og skolens oprettelse.

Det fangede min interesse, fordi skolens overgang til købstadskole netop faldt i 50-året for skolens tilblivelse, uden at nogen havde bemærket det. Jeg besluttede da, hvis jeg oplevede 75-året, at forsøge fremstillet et lille festskrift for at mindes de gamle tider og deres mennesker.

For velvillig hjælp skyldes tak til mange sider. Først og fremmest til Herning byråds udvalg for kulturelle anliggender, der har gjort det økonomisk muligt, dernæst til dem, der har ydet deres skriftlige bidrag, og til redaktør P. Stavnstrup, København, fru førstelærer Rask og direktør Laurids Knudsen, Herning, for hjælp ved fremskaffelse af billedmateriale, samt til redaktør Therkildsen, Herning, der har samlet det meste af det historiske stof.

P. Munk-Poulsen.

Et skolejubilæum

1882 — Vestervangskolen — 1957

For en så ung by som Herning er det noget bemærkelsesværdigt, at en af byens skoler fylder 75 år. Akkurat som skolen har skiftet navn gennem årene for nu at standse ved navnet Vestervangskolen, således har selve skolens bygninger undergået mange forandringer fra den første beskedne, men hyggelige bygning med lærerbolig og to klasseværelser til det nuværende omfattende bygningskompleks. Også skolens indre opbygning har gennemgået de ændringer, der måtte blive nødvendige, eftersom skolen fra at være en toklasset landsbyskole blev skole for en hurtigt voksende bydel i en moderne købstad, så den nu har alle folkeskolens afdelinger med en realklasse som afslutning.

Endnu findes der ikke så få mennesker i Herning, der har fulgt byens udvikling fra en stor stationsby til dens nuværende størrelse, og de fortæller gerne, hvorledes Herning så ud for 50-60 år siden. I billedet af den tids Herning indgår da også den skole, som nu den 1. oktober 1957 fejrer sit 75-års jubilæum, og der er ingen tvivl om, at bygningen af denne skole har været af skelsættende betydning.

Omkring skolen lå i dens første tid det åbne land, og mange af eleverne havde en temmelig lang skolevej. Men som årene

gik, voksede Herning støt, og bebyggelsen om skolen blev tættere og tættere. Dermed steg børneantallet, og den første skolebygning med de to klasseværelser blev for lille. Et skolebyggeri gennem flere trin blev påbegyndt i 1923 og afsluttedes, da skolen havde nået sin nuværende form i 1954.

Foruden de klasseværelser og særlokaler, som undervisningen krævede, indrettedes i 1954 også en stor sal i kælderen til beskyttelsesrum, og denne sal blev indrettet, så den kunne benyttes til møder og større sammenkomster. Derved er den blevet et meget værdifuldt led i skolens arbejde. Her har bl. a. været afholdt forældremøder, som har vist en glædelig interesse for skolen, og som sikkert har været med til at styrke båndene mellem hjemmene og skolen. Forældrenes interesse for skolen er til stor opmuntring for lærerne, og det er uden tvivl af den største betydning for børnenes udvikling, at der er så inderlig en kontakt mellem hjem og skole som muligt.

Fremtiden stiller store krav til den nye slægt, derfor føler skolen det som sin fornemste opgave at lede børnenes udvikling i en retning, der ikke alene gør dem til dygtige borgere, men tillige virker fremmende på deres bedste karakteregenskaber.

Måtte det lykkes også i den kommende tid at bibringe børnene solide kundskaber og fremelske den kammeratskabets og samfølelsens ånd, som er nødvendig i et moderne samfund, hvor alle har brug for hinanden, da vil skolen opfylde nogle af de forventninger, der er stillet til den gennem den lange år-række, og måtte skolen altid bevare et kristent præg, så de unge, der forlader den, må gøre skolens motto til deres:

Løft dit hoved og tak for livet!

Vestervangskolens fortid

Den ældste historie.

I 1882 blev Herningby skole – som Vestervangskolen dengang kom til at hedde – bygget. Da var der gået 148 år, siden den første skole i Herning sogn blev bygget.

Hvordan det før den tid havde sig med børnenes og de unges oplæring her på egnen, ved man intet om. Det var vel her – som andre steder – hjemmene, sognepræsten og sognedegnen, som tog sig af oplæringen, i særdeleshed oplæring i kristendoms-kundskab.

Pietismens indslag i dansk menigheds- og folkeliv i begyndelsen af det 18. århundrede kom til at betyde en stor forandring til det bedre. Pietismen hævdede: Troen skal bære frugt i handling, derfor må der meddeles oplysning og da navnlig kristelig, som må være opbyggelig.

I 1721 udsendte Frederik den Fjerde instruktioner om oprettelse af skoler på landet og lod i de 12 rytterdistrikter i Østjylland og på øerne bygge 240 skoler – de såkaldte rytterskoler – og overlod til de stedlige godsejere at sørge for lærere, idet kongen forventede, at godsejerne ville behandle skolelærerne således, »at disse ikke skal gøre arbejdet sukkende«.

Det blev Christian den Sjette (1730–46), der var stærkt præ-

get af pietismen, og hans mænd, som kom til at skabe den danske folkeskole og indførte konfirmationen i 1736.

I 1735 indkaldte regeringen gennem biskopperne indberetninger om, hvor mange skoler der fandtes i de pågældende stifter, og hvor mange der behøvedes. På grundlag af de fremkomne oplysninger udstedtes den 23. januar 1739 en forordning om skolerne på landet, og hvad degnene og skoleholderne for deres arbejde måtte nyde, samt instruktioner om, hvorledes degnene og skoleholderne på landet skulle sig forholde.

Skolevæsenets udvikling i Herning indtil 1882.

Indtil 1837 havde Herning sognedegn tilfælles med Rind.

Den første sognedegn, der foreligger oplysninger om, hed Olau. Han boede på Laulund, en udflyttergård fra Herningsholm, hvor han døde 1643. I mange år havde Olau en hjælperlærer, Niels Christensen, som fulgte ham i embedet, men først aflagde embedsed i 1647. Han efterfulgtes af Stephen Iversen, som boede i lejehus. Han blev efterfulgt af en søn, Niels Stephensen, der var sognedegn i 65 år. I en indberetning i 1714 siges om ham, at han »sad med huset fyldt af børn i stor armod og havde kun lidt at leve af«.

Fra 1704–39 var assessor, cancelliråd Peder Thøgersen Lassen til Rødslet i Vendsyssel ejer af Herningsholm og boede ofte længere tid på gården, i hvis drift han var meget interesseret – han oprettede bl. a. et hestestutteri. Det meste af Herning sogn, hvoraf halvdelen den gang lå hen i hede, hørte under Herningsholm.

I 1710 købte Thøgersen Lassen ved en auktion Herning og Rind kirker og fik dermed »jus patronatus«, d. v. s. kaldsret til sognepræsteembedet ved de to kirker, som da, og indtil 1889, hørte til samme embede.

I 1721 fik han sin svigersøn, pastor Vitus Bering, kaldet til sognepræst i Rind-Herning, hvor han var til 1750 og bl. a. byggede præstegården og oprettede et legat til fordel for fattige i Rind sogn. I en række år var han tillige provst for Hammerum herreds provsti.

Cancelliråd Thøgersen Lassen og provst Vitus Bering var meget interesserede i tidens skoletanker og blev enige om at bygge den første skole i Herning i 1734. Herom skriver provst Vitus Bering i en indberetning af 6. april 1735 til biskop Anckeren i Ribe: »Udi Herning sogn, hvor velbaarne herr cancelliraad Peder Lassen til Herningsholm efter sognepræstens anordning af sær og gudelig bevaagenhed paa sin egen bekostning haver afvigte aar, 1734, ladet opbygge et smukt skolehus paa noget gammelt ham tilhørende hedejord østen til og ikke langt fra Herning kirke, hvor en skickelig og veloplyst verdslig mand er beskikket til at læse for ungdommen i begge sogne. Men ingen salarium er hannem til dato bleven tillagt, undtagen hvad han af ungdommen selv til belønning for sin information kan erhverve«. Dette skolehus lå syd for landevejen fra Ringkøbing til Aarhus (gamle landevej), hvor der siden i en del år var fattiggård.

Cancelliråd Peder Lassens søn, justitsråd Thøger Lassen til Aakjær, som ejede Herningsholm fra 1739-51, var lige så skoleinteresseret som sin fader, og udstedte i 1741 en fundats for sko-

len i Herning og en skole i Rind og sikrede ved lignende fundatser forholdsvis faste skoleforhold i Gjellerup, Sunds og Ikast sogne.

Fra 1758 var Jørgen Henrich Poulsen Thorlund sogne­degn i Rind–Herning. Han havde i 15 år været »substitut« (hjælpe­lærer) hos tidligere nævnte Niels Stephensen. Han var student og »underviste med flid og troskab, dygtig prædikant og god vise­digter«. Tillige var han gårdejer, ejendomshandler og en meget brugt prokurator.

Thorlunds eftermand hed Frederik Christianus Ludvig Chri­stensen. Han var født i Kidris mølle, var student og var »en simpel prædikant og uduelig lærer« og drikkædlig. En dag i 1808 skulle han bære prøvstetasken til Skarrild, det hørte nem­lig med til en sogne­degns pligter. På hjemvejen kom han ind i en gård i Arnborg, hvor der var bryllupsgilde. Han blev budt med til gildet, drak sig fuld og blev lagt ud i laden, hvor han næste morgen blev fundet død.

Hans efterfølger som sogne­degn hed Markus Frellesen. Han stammede fra Bevtoft i Sønderjylland og havde ikke eksamen. En af hans sønner var seminarist og var i 1818 blevet kaldet til degne­embedet i Nr. Felding–Tvis, da han forførte og dræbte en yngre enke i Lind og blev henrettet på galgebakken ved Hol­stebro.

Markus Frellesen var den sidste sogne­degn i Rind–Herning. Ved skoleloven af 1814 blev de særlige degne­embeder ophævet og afløstes af skole­lærerembeder med kirkesangerbestillingen som bibestilling. Markus Frellesen blev da alene kirkesanger i

Rind og hans svigersøn, skoleholder Thomas Pedersen i Herning, blev kirkesanger ved Herning kirke.

Som foran nævnt blev der i 1734 ansat en »skickelig og veloplyst« mand som den første skoleholder ved Herning skole. Han hed Jakob Hjorth og døde i skolehuset 1752.

Hans eftermand hed Lars Pedersen Sivebæk. Han havde først været skoleholder i Tjørring i 11 år og var derefter skolelærer i Herning i 15 år, fra 1752–67. Det oplyses, at han ejede 2 køer, 1 får og en galtegris.

Efter ham var Peder Troelsen, kaldet Peder Skole, »ærværdig« skoleholder i Herning i 52 år til sin død 24. august 1819. Han var født i Trælund 1744 og var ueksamineret. I de lange vinteraftener var der jævnlig bindestue i skolen. Han var gift 2 gange og havde 11 børn.

Peder Troelsens efterfølger, Thomas Pedersen, stammede fra Borris og havde taget lærereksamen fra Borris seminarium, var derefter en tid hjælpelærer i Gjellerup og fra 1819–55 skolelærer, fra 25. oktober 1837 tillige kirkesanger ved Herning kirke. Kirkesanger-bestillingen var derefter knyttet til embedet i 71 år, til 1908.

Skolelærer Thomas Pedersen var gift to gange, første gang med en datter af skoleholder Markus Frellesen i Rind, anden gang med en gårdmandsdatter fra Holing, og havde 6 sønner og 2 døtre. En gammel elev har sagt om Thomas Pedersen, at han var en gudfrygtig mand, som anvendte megen tid på lærebogsundervisningen.

I en indberetning 1815 oplyses følgende om lærerembedet i

Herning på lærer Thomas Pedersens tid: Skolelærerens faste løn var 10 rigsdaler, skolelodden var på 11 td. land for størstedelen veldyrket agerland. Der var 61 børn i skolen; skoletiden var fra 12. novbr. til 12. marts.

I en beretning fra 1829 nævnes Herning hovedskole og Gullestrup biskole (Gullestrup blev 1867 selvstændigt embede). I 1844 var der i skolebygningen i Herning en lærerbolig på 6 fag og et udhus på 10 fag.

I 1848 måtte Th. Pedersen af helbredshensyn holde hjælpe-lærer og købte gården Sønderager, hvor han boede til sin død 11. december 1861.

Den første hjælperlærer, Hans Petersen, havde han i 2 år. Derefter havde han sin søn, Poul Chr. Pedersen, i 5 år. Poul Chr. Pedersen var født 1823 og var seminarist fra Jelling seminarium 1848. Han var gift med Maren, datter af Troels Graversen på Vesterholm. Han får det vidnesbyrd, at han var »et sjældent elskeligt menneske, redelig, sandhedskærlig og tjenstvillig«. Da dømmerbevægelsen begyndte i begyndelsen af 50-erne, sluttede han sig hjerteligt til bevægelsen. Det havde til følge, at da faderen i 1855 tog sin afsked, og Poul Chr. Pedersen søgte embedet, fik han det ikke. Han købte så en lille gård i Gullestrup og blev lærer for sine trosfællers, dømmernes børn.

Det blev lærer Peder Christian Lauritsen, som fik embedet og kom til at virke som lærer og kirkesanger fra 1855-94 (til 1867 var han tillige lærer ved Gullestrup skole).

P. C. Lauritsen

P. C. Lauritsen var født 3. december 1820 i Vejrum, hvor faderen var gårdmand. Som ganske ung var han biskolelærer i Fabjerg. Han blev dimitteret fra Ranum seminarium 1842 og var derefter i 7 år hjælpelærer i Fausing og i 9 år lærer og kirkesanger i Sinding og derefter i 39 år lærer og kirkesanger i Herning. Ved sin tiltræden skrev han i skolens embedsbog: »Gud skænke mig sin aand og naade, at jeg maa begynde og fuldkomme min gerning i Jesu navn«.

I 1877 blev Herning stationsby ved den jydsk midtbane. Samme år begyndte folketingsmand, lærer Thomas Nielsen i Birk, en realskole i Herning, som blev indviet den 3. september 1877. Denne skole lededes i mange år af skolebestyrer Johs. Kiilerich. I 1908 blev skolen overtaget af kommunen og blev i 1923 til Herning kommunale gymnasium, som i en årrække havde lokaler i skolen af 1904 i Bethaniagade. I den gamle real-

skolebygning på torvet var der i nogle år folkebibliotek. Nu har kommunens sociale forsørg kontorer i bygningen. I 1949 blev der bygget gymnasium ved Gl. Landevej, ikke så langt fra, hvor skolen af 1734 lå.

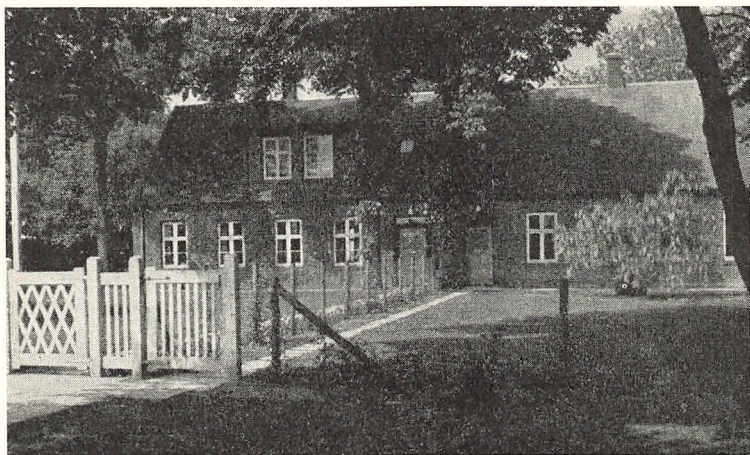
Fra 1. januar 1882 blev Herning sogn, der da havde 1700 indbyggere, udskilt fra Rind og oprettet til selvstændig kommune. I 1889 blev Herning også i kirkelig henseende udskilt fra Rind og oprettet til selvstændigt sognepræsteembede. Herning gamle kirke blev revet ned og en ny bygget i stationsbyen.

Da børneantallet i den rask opvoksende stationsby var vokset stærkt, blev en af det første sogneråds første opgaver at få skoleforholdene ordnede på tidsvarende måde. Det blev besluttet at nedlægge skolen af 1734 og indrette den til fattighus og bygge to nye skoler, een i Herningby og een i stationsbyen.

Herning skolevæsen efter 1882.

Med henblik herpå købte sognerådet i Herningby Lars Jensens ejendom for 5000 kr. uden besætning. Til ejendommen hørte 7 td. land middelgod jord, 2 td. land eng og en moselod på 1½ td. land. I stationsbyen erhvervede sognerådet en grund på ca. 6000 kvadrat alen for 725 kr. ved en ny vej, man var ved at anlægge fra Skolegade mod øst (nu Bethaniagade). Disse grundkøb blev den 25. februar 1882 godkendt af amtsrådet, og på grundene blev i sommerens løb opført to efter den tids forhold moderne skolebygninger.

Onsdag den 6. september 1882 blev Herningby skole – som den blev kaldet – indviet af provst Heiberg, Aulum, i overværelse af mange af distriktets beboere. Efter salmen »Dig, store

Skolen fra 1882

Gud, ske ære« indledte sognepræsten, pastor Bruun, med bøn og trosbekendelsen. Derefter holdt provst Heiberg indivielsestalen over slutningen af bjergprædikenen om at bygge på klippen, som er Kristus. Provsten takkede sognerådet for skolen og ønskede Guds velsignelse over den lærergerning, som skulle øves i skolen. Højtideligheden sluttede med »Vor Gud, han er så fast en borg«

Den 15. september godkendte sognerådet den nye skoleplan for Herning sogn. Grænsen mellem de to nye skoledistrikter blev: Møllevejen mod nord fra landevejen og plantagevejen (nu Fredensgade) mod syd fra landevejen. Den 1. oktober 1882 træder skoleplanen i kraft.

Den 27. september indviedes den nye skole i stationsbyen – Herninggade skole kaldet – af provst Heiberg, Aulum.

I opslaget om førstelærerembedet ved Herninggade skole op-

lystes: Pengeløn 1000 kr., for at assistere ved kirkesang 10 kr., skolepenge ca. 60 kr., til skolestuens opvarmning og eget brug 60 læs klyne, ved vakance i degneembedet i Herningby offer og accidenser af skoledistriktets beboere.

Der meldte sig 29 ansøgere. Af disse blev hidtil værende lærer ved Sønderbæk skole i Randers amt, Chr. Christensen, indstillet og kaldet og virkede ved skolen til sin død 1906.

I 1904 blev der opført en ny skole med tilhørende gymnastiksal. 1918 byggedes Nørregades skole, som udvidedes 1936.

I en række år var der i Skolegade en privat skole, som lededes af lærerinde frk. Torm. Samtidig oprettedes en grundtvigsk friskole i Østre Kirkevej, som i 1956 afløstes af en tidsvarende skole i H. C. Ørstedesvej.

Da Herningby og Herninggade skoler i 1882 var blevet færdige til brug, fik lærer Lauritsen lov til af sognerådet at vælge, ved hvilken skole han ønskede at være førstelærer. Han valgte Herningby skole.

Ved begge skoler blev lærerinde frk. Klejnstrup, som stammede fra Ringkøbing, ansat som pogeskolelærerinde med 3 timers daglig undervisning ved hver af skolerne. Men allerede året efter blev frk. Klejnstrup lærerinde ved Herninggade skole, hvor hun virkede til 1924. I hendes sted blev som pogeskolelærerinde ved Herningby skole antaget en datter af lærer Lauritsen, frk. Samueline Antonie Cathrine Lauritsen, der var ueksamneret. 1894 blev hun fast ansat som forskolélærerinde ved skolen, hvor hun virkede til sin død 1918.

Den 27. maj 1887 visiterede provst Blom, Gjellerup, i Herningby pogeskole og skrev i embedsbogen:

»Jeg fik det indtryk, at skolen ledes således, at den er en fortrinlig forskole for børnenes videre uddannelse«. Ved en visitats den 3. december 1890 fik provsten »det samme gunstige indtryk som sidst«.

Lærer Lauritsen var i 1860 medudgiver af »Salmer og sange til skolebrug«, som i sin tid blev meget brugt i skolerne. I 1880 blev han, der både af beboerne og af foresatte anerkendtes som en ualmindelig dygtig mand, udnævnt til Dannebrogsmænd. Da hans hustru, med hvem han havde 7 døtre, i 1889 var død, følte han sig efter ialt 50 års lærergerning træt og holdt hjælpelærer, til han i 1894 tog sin afsked og bosatte sig i Vestergade i Herning, hvor han døde den 4. november 1904, knap 84 år gammel.

Han efterfulgtes som førstelærer og kirkesanger af hidtil værende lærer ved Herning realskole Andr. Petersen (i 1906 antog han familienavnet Stavnstrup). *Andreas Stavnstrup* var

Andreas Stavnstrup

gårdmandssøn fra Vinding og født 2. juni 1860. I sine unge år virkede han som vinterlærer forskellige steder og var en vinter elev på Staby højskole. 1882 tog han lærereksamen fra Jelling seminarium og dygtiggjorde sig yderligere ved feriekursus. I 6 år var han lærer og kirkesanger i Nees, i 4 år lærer ved Herning realskole, fra 1894 til 1908 førstelærer ved Herningby skole og fra 1908-27 lærer ved Herning kommuneskole og kordegn ved Herning kirke. Han døde 14. januar 1927, 66 år gammel.

I følge en indberetning i 1895 var der da i Herningby hovedskole 98 børn, i pogeskolen 40 børn og i aftenskolen 25 unge.

I 1901 benævnes skolen Herning Landskole. Der var da i skoledistriktet 104 børn over 7 år fordelt i 4 klasser, der hver gik i skole 3 dage ugentlig hele året igennem skiftevis hver anden dag.

Førstelæreren havde i begyndelsesløn 1100 kr. ÷ afkortning for jordlod og accidenser, ialt 275 kr., så nettolønnen var 825 kr., kirkesangerløn 100 kr., bolig med have og brændsel ansattes til 330 kr. Fra 1. januar 1900 var højtidsofferet blevet afløst med et årligt vederlag af 106 kr., accidenserne var ca. 150 kr.

Forskolelærerindens løn var 650 kr., erstatning for have 25 kr. samt bolig og brændsel.

En håndgerningslærerinde fik 40 øre pr. undervisningstime.

Den 31. oktober 1905 visiterede provst Nyholm, Vildbjerg, Herning Landskole og fandt »tilstanden i det hele meget tilfredsstillende«.

I 1906 blev der bygget gymnastikhus ved Herning Landskole.

Niels Nielsen Rask

Niels Nielsen Rask, førstelærer ved Herning Landskole fra 1908 til 1930. Rask var landmandssøn fra Thorning sogn og født 30. december 1869. Han blev dimitteret fra Silkeborg seminarium 1897, og var i en kort tid hjælpelærer i Assing og fra 1898 til 1908 førstelærer i Snejbjerg, hvorfra han blev kaldet til førstelærer ved Herning Landskole. I de 21 år, Rask virkede her, voksede børnetallet stærkt, og indtil 1923, da skolen ved Vestergade byggedes, måtte han arbejde under trange forhold med alt for store klasser; men han udførte et godt arbejde i skolen og tog del i åndeligt og kulturelt arbejde i sognet. Han døde den 22. september 1930.

De gamle protokoller fortæller

Den ældste protokol, der findes, er ført af frk. Klejnstrup over pogeklassens elever, og af den fremgår det, at der ved skoleårets begyndelse 1. oktober 1882 var 23 elever i pogeskolen, nemlig 9 drenge og 14 piger. Ved den første forårseksamen den 24. april 1883 var der 13 drenge og 14 piger i klassen.

Børnene har været hørt i religion, boglæsning og regning, og sognepræst Bruun har om eksamen skrevet følgende:

Religion: Børnene fortalte flinkt Noahs og Josephs historie.

Boglæsning: På nogle undtagelser nær læste børnene rent. Pigebørnene vare de fremmeligste og læste godt.

Regning: Børnene havde begyndt at lære Tabel.

Skrivning: Den største del af Børnene skrev i Bog.

Eksamensprotokollen er underskrevet af sognepræsten Bruun, P. Kirkegaard og L. Ottosen.

Desværre findes der ingen protokol over de øverste klasser før fra maj 1893, og da var der 17 drenge og 22 piger i øverste klasse. 1. november samme år, da vinterskolen begyndte, var der 22 drenge og 22 piger. Antagelig har nogle drenge været ude at tjene i sommerhalvåret, siden der var 5 drenge flere end 1. maj.

Ved sommerskoleårets begyndelse 1893 var der 2 pogesko-

mmmm

frs M. Regardt
L. Ottose

№	Personen Name	Ordnung	Alter
1	John Jackson	1	9
2	Kate Jackson	2	8
3	Kate Peter Jensen	3	9
4	Olava Torg	4	8
5	Kate Olsen	5	8
6	Anders Andersen	6	9
7	Christiam Thor Christiam	7	6
8	Annae Peter Andersen	8	7
9	Thora Andersen Olafsen	9	5 1/2
10	Thora Lykke	10	8
11	Kate Christiamsen	11	7
12	Christiam Christiamsen	12	7
13	Anders Andersen	13	7
14	Konrad Jensen	14	7
15	Anders Andersen	15	7
16	Thora Andersen	16	7
17	Thora Andersen Olafsen	17	7
18	Thora Andersen	18	7
19	Thora Andersen	19	7
20	Thora Andersen	20	7
21	Thora Andersen	21	7
22	Thora Andersen	22	7
23	Thora Andersen	23	7
24	Thora Andersen	24	7
25	Thora Andersen	25	7
26	Thora Andersen	26	7

This is a list of names from the church register of the parish of St. Olaf, Bergen, Norway, for the year 1845. The names are listed in the order in which they appear in the original register.

St. Olaf
 Bergen
 1845

klasser. I den ældste pokeskoleklasse var der 13 drenge og 11 piger og i yngste 11 drenge og 11 piger.

1. november samme år var der i ældste pokeskoleklasse 13 drenge og 11 piger og i yngste 11 drenge og 13 piger. Der har altså i hele skolen den 1. november 1893 været 92 elever.

I 1901 var der ifl. den da påbegyndte embedsbog 4 klasser med i alt 87 elever; men der var 104 skolepligtige børn i distriktet. Det fremgår af indberetningen, at 12 børn undervistes i hjemmene, 1 i en anden skole, 2 var endnu ikke indmeldt, og 2 modtog ikke undervisning på grund af »vedvarende sygdom, åndssvaghed og lignende årsager«.

I 1910 var der 104 elever, og i 1920 var der 143.

1. klasse 1921

Købstadskolen

Skolebyggeri og navneskifte.

I 1913, den 1. april blev Herning købstad og kom ind i en ret stærk, men sund udvikling på alle områder, også på skolens. Det stærkt voksende børnetal nødvendiggjorde større udvidelser af skolerne og ansættelse af stadig flere lærerkræfter.

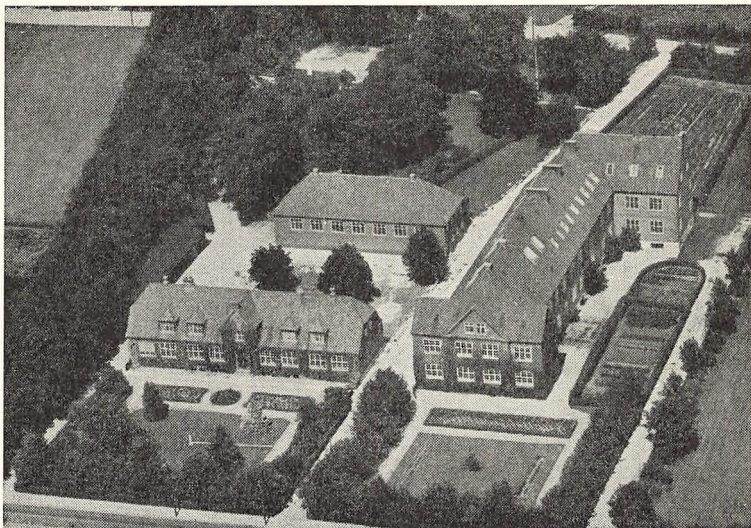
Efter at Nørregades skole var bygget i 1918, kom turen til Herning Landskole, hvor der efterhånden var blevet alt for mange børn til de to små klasseværelser i den gamle skole.

I 1923 byggedes en ny skole ud til Vestergade, og den rummede 4 klasseværelser, et lille lærerværelse samt bolig til en lærerinde og en skolebetjent.

Skønt man dengang mente, at behovet nu var dækket mange år frem i tiden, viste det sig hurtigt, at den var alt for lille, og i 1930 opførtes en ny skolefløj med 8 klasseværelser, håndarbejds-, tegne- og fysiklokale, lærerværelse og kontor til førstelæreren, idet man allerede da var klar over, at skolen skulle have købstadordning. Der blev også opført en ny gymnastiksal med badeindretning til afløsning af den gamle gymnastiksal ved Gl. Skolevej, der blev indrettet til sløjdlokale.

Der gik nu atter 7 år, til man igen måtte i gang med at udvide, og i 1937 byggedes der til fløjen fra 1930, denne gang igen 8 klasseværelser, skolekøkken, sløjdlokale og bibliotekslokale samt håndarbejds- og tegnelokale.

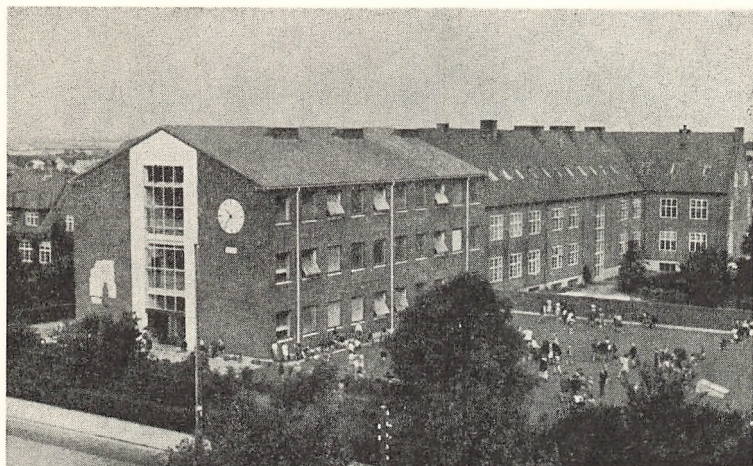

Skolen efter udbygningen 1937

I 50-året for Landskolens opførelse, 1932 blev skolen købstadordnet fra 1. august, og daværende førstelærer Fr. Damsager blev udnævnt til overlærer fra samme dato; skolen blev nu kaldt Vestergades skole.

Efter det store byggeri på Fredhøj og omkring Gl. Landevej steg børnetallet igen hurtigt, så en ny udvidelse blev nødvendig, og i 1952 blev der bygget en ny gymnastiksal med 2 midlertidige klasseværelser ovenpå, og endelig i 1954 tilbyggedes den sidste fløj ud mod Vestergade med 14 klasseværelser samt særlokaler til naturhistorie, geografi og fysik. Nye kontorer er blevet indrettet til skoleinspektøren og to viceinspektører, og skoleinspektørens tidligere kontor blev indrettet til lægeværelse. Der var indrettet tandlægeværelse i fløjen fra 1937.

Skolen efter den sidste udbygning

Med den sidste udvidelse fik skolen eksamensmellemskole og var dermed fuldt udbygget. Samtidig ændredes navnet til Vestervangskolen.

Købstadskolens ledere.

Anders Frederik Hansen Damsager, førstelærer ved Herning Landskole fra 1. marts 1931 til 31. juli 1932, derefter overlærer og senere skoleinspektør ved Vestergades skole til udgangen af januar 1949, da han måtte tage sin afsked på grund af sygdom.

Fr. Damsager var født den 14. august 1882 (samme år som Herning Landskole blev bygget) i Køng sogn og var søn af gårdejer Jørgen M. Hansen og hustru Lucie, født Rasmussen. Inden han begyndte sin uddannelse til lærer, havde han taget præliminæreksamen og adgangseksamen til Polyteknisk Lære-

Fr. Damsager

anstalt. Efter at have taget lærereksamen fra Vordingborg seminarium virkede han som realskolelærer, bl. a. ved Horslunde realskole.

I 1917 blev han ansat som førstelærer ved Tvede skole, hvorfra han den 1. marts 1931 blev kaldet til førstelærer ved Hering Landskole. 1. august blev han udnævnt til overlærer, da skolen blev købstadordnet og fik navnet Vestergades skole. Efter lærerlønningsloven af 1946 blev stillingsbetegnelsen skoleinspektør.

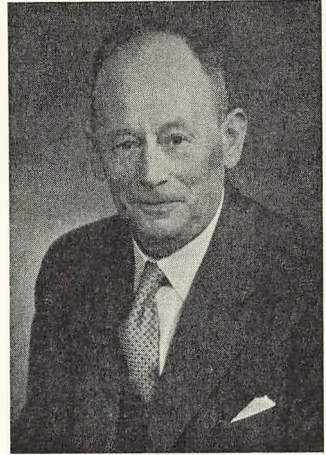
Gennem de 18 år, Fr. Damsager ledede skolen, skete der en ret stor udvikling, som bl. a. kendetegnedes ved, at skolen omdannedes fra landsbyskole til købstadskole. Han stod i det bedste forhold til såvel børn og forældre som lærerpersonalet, og skønt han ikke havde virket ved købstadskolen før, lykkedes det ham at tilpasse sig efter de større forhold og holde trit med

udviklingen. Lærergerningen omfattede han med stor interesse, og afholdt som han var af eleverne, fik han stor indflydelse på deres opdragelse.

Også uden for skolen havde skoleinspektøren interesser. Som mangeårig formand for Ringkjøbing amts fortsættelsessygekasse udførte han et stort og fortjenstfuldt arbejde, og han var en tid formand for Røde Kors's afdeling i Herning. Sin ungdomshobby, fysiske eksperimenter, der bl. a. gjorde ham til en af de første fremstillere af radioapparater, dyrkede han til det sidste.

Han døde den 7. august 1949. Den første skoledag efter sommerferien, den 10. august, førtes hans bære fra hjemmet til Solbjerg kirkegård, Frederiksberg, hvor begravelsen foregik den 14. august, samme dag som han ville være fyldt 67 år.

Da baren førtes gennem skolegården, var børnene og lærerpersonalet opstillet for at tage den sidste afsked med skoleinspektøren, og skoleinspektør Munk-Poulsen talte om hans virke ved skolen gennem 18 år. Derefter fik børnene fri, og lærerpersonalet fulgt baren til banegården.

P. Munk-Poulsen

Poul Munk-Poulsen, blev kaldet til skoleinspektør den 1. juli 1949 efter at have været konstitueret, siden skoleinspektør Fr. Damsager blev syg i maj 1948.

Munk-Poulsen er født i Sønder Vorupør i Hundborg sogn. Han er søn af daværende lærer, senere folketingsmand Jens Munk-Poulsen og hustru Maren, født Pedersen. Han blev dimitteret fra Nørre Nissum seminarium 1917 og har senere taget sløjdlærereksamen og deltaget i 2 årskursus på Statens Lærerhøjskole i København.

Efter vikariater i Esbjerg og Herning var han fra 1922–27 enelærer i Tolstrup, Næsborg sogn, fra 1927–32 førstelærer i Hejnsvig. 1. oktober 1932 blev han kaldet til lærer ved Vestergades skole, i 50-året for skolens beståen, 1. september 1937 viceinspektør, 1. juli 1949 skoleinspektør og 1. april 1957 stads-skoleinspektør.

Munk-Poulsen har haft flere hverv, både inden for lærerorganisationen og det kommunale område.

Elevstatistik.

Siden skolen i 1932 blev købstadordnet, har elevantallet været:

Pr. 1. januar	Antal elever	Antal klasser	Elevmiddeltal
1932	320	11	29
1933	356	12	29
1934	378	13	28
1935	392	13	30
1936	384	13	30
1937	394	13	30
1938	424	14	30
1939	435	16	28
1940	455	16	28
1941	430	15	29
1942	435	17	27
1943	454	18	25
1944	446	17	26
1945	457	18	25
1946	466	19	24
1947	484	19	25
1948	550	21	25
1949	583	22	26
1950	632	24	26
1951	691	25	27
1952	821	30	28
1953	957	33	29
1954	1086	37	29
1955	1205	42	29
1956	1329	47	28
1957	1182	39	30
august 1957	1248	46	27

Som det fremgår af foranstående oversigt over børnetallet, har stigningen været jævn, men ikke voldsom indtil 1951. Derefter stiger tallet kraftigt. Nedgangen fra 1956 skyldes, at der ved ibrugtagningen af Herningsholmskolen blev overført ca. 250 børn til Nørregades skole; men siden har der været ret kraftig stigning igen, så en ændring af skolegrænsen atter kan blive nødvendig.

Da eksamensklasserne blev oprettet i 1952, var der kun 1 klasse med 30 elever i denne afdeling. Ved det nu påbegyndte skoleår i 1957 har afdelingen 8 klasser med 224 elever.

Netop i skolens 75. år blev det første hold realister dimitteret, og følgende bestod realeksamen:

Poul Vilhelm Andersen.
Herdis Damsgaard Christensen.
Kirsten Christensen.
Bruno Hansen.
Svend Jørgensen.
Inger Margrethe Kjeldgaard.
Else Kristensen.
Linda Larsen.
Ole Madsen.
Helle Martens.
Karen Margrethe Meinved.
Eva Morgenstern.
Bente Munksgaard-Nielsen.
Else Kjær Nielsen.
Jørgen Rahbek Nielsen.
Solvejg Nøreng Pedersen.
Anni Vejøl Rasmussen.
Vibeke Rasmussen.
Jørgen Sundstrup.

Lærerpersonalet ved Vestervangskolen.

1.	Skoleinspektør P. Munk-Poulsen	ansat	1/10	1932
2.	Viceinspektør Søren Vorgod	»	1/11	1929
3.	» H. S. Hansen	»	1/8	1949
4.	Overlærer K. Spanggård	»	1/1	1923
5.	» Hj. Kristensen	»	1/10	1932
6.	» Christine Jensen	»	1/4	1920
7.	» Anna K. Pedersen	»	1/1	1923
8.	» Dagmar Adserballe	»	1/11	1930
9.	» Anna Hansen	»	1/5	1930
10.	» K. O. Leth	»	1/5	1938
11.	Lærer Edvard Jepsen	»	1/12	1949
12.	» Enevold Nykjær	»	1/4	1946
13.	» Svend N. Præst	»	1/9	1946
14.	» Ove Pedersen	»	1/8	1954
15.	» Gunnar Sønderby	»	1/8	1949
16.	» J. Molbech Pedersen	»	1/8	1950
17.	» E. Thestrup	»	1/8	1953
18.	» Bjarne Villadsen	»	1/10	1952
19.	» Vilhelm Yde	»	1/8	1953
20.	» Tage C. Andreasen	»	1/8	1955
21.	» Knud Johansen	»	1/8	1957
22.	» K. G. Bredgård Jensen	»	1/8	1957
23.	» Villum H. Grøn	»	1/8	1955
24.	« N. Juelsgård Jørgensen	»	1/1	1956
25.	Lærerinde Ellen Bruun	»	1/1	1952
26.	» Inga W. Olesen	»	1/8	1954
27.	» Johanne Hauge	»	1/12	1950
28.	» Anna S. Andreasen	»	1/3	1953
29.	» Eva Wedel Nielsen	»	1/8	1953
30.	» Kirsten Bak-Hansen	»	1/8	1957
31.	» Else Marie Jensen	»	1/8	1957

32.	»	Bodil Skals	»	1/8	1955
33.	»	Rigmor Rasmussen	»	1/8	1948
34.	»	Kirsten Steffensen	»	1/8	1955
35.	»	Anna Thobiasen	»	1/8	1957

Som vikarer virker for tiden:

Lærerinde fru Olga Munk-Poulsen, seminarist Jørgen Jørgensen, forskolelærerinde fru Kristiane Poulsen, gymnastiklærerinde fru Esther Tølbøll og gymnastiklærerinde frk. Ingrid Mortensen.

Skolens lærerpersonale september 1957

- 1. række* fra venstre: Frk. Skals, Nykjær, fru Rasmussen, Leth, fru Olesen, fru Munk-Poulsen, fru Andreasen, K. Johansen, fru Tølbøll.
- 2. række*: H. S. Hansen, Yde, frk. Jensen, Grøn, frk. Wedel, fru Bruun, fru Steffensen, Munk-Poulsen, Andreasen, fru Bredgård.
- 3. række*: Molbech, frk. Hansen, frk. Bak-Hansen, frk. Adserballe, frk. Mortensen, Spanggård, Villadsen, Bredgård.
- 4. række*: Thestrup, frk. Thobiasen, Ove Pedersen, fru Pedersen, Sv. Præst, Sønderby, Juelsgård, Vorgod, Jepsen, Hj. Kristensen, Jørgensen, (frk. Hauge var fraværende).

Følgende lærerinder og lærere har tidligere været ansat:

1. Th. Rasmussen	1/9	1932- ² / ₇	1946 (død)
2. Th. S. Moshøj	1/10	1933- ³¹ / ₃	1947 (afsked)
3. Ellen Vingborg	1/5	1938- ³¹ / ₇	1955 (til Kolding)
4. Gustav Bjerre	1/6	1941- ³¹ / ₁₀	1941 (til Nørreg. sk.)
5. Olaf L. Raskmark . . .	1/11	1941- ³¹ / ₃	1947 (til Åbyhøj)
6. Thea Baurup Hansen	1/8	1945- ³¹ / ₁	1946 (til Odder)
7. Viggo I. Christensen .	1/4	1946- ³¹ / ₇	1951 (til Gladsakse)
8. Anna Nederg. Larsen	1/6	1946- ¹⁴ / ₂	1947 (til Bregninge)
9. Elna Søby	1/5	1947- ³¹ / ₁₀	1950 (afsked, gift)
10. Gunnar Jungersen . .	1/8	1947- ³¹ / ₇	1954 (til Frederiksberg)
11. Lis Munk-Poulsen . . .	1/11	1947- ³¹ / ₇	1948 (til Kolding)
12. Solvejg Odgård Ager.	1/8	1948- ²⁸ / ₂	1950 (til Skjern)
13. Karen Jørgensen . . .	1/6	1951- ³¹ / ₇	1956 (Herningsholm)
14. Anna Sund Kristensen	1/6	1951- ³¹ / ₇	1952 (til Struer)
15. Else Kjelgård Jensen .	1/6	1951- ¹³ / ₁₀	1952 (afsked, gift)
16. Ellen Overgård	1/8	1952- ³¹ / ₇	1953 (afsked)
17. A. R. Vejvad	1/10	1952- ³⁰ / ₉	1953 (til Bording)
18. Marie Stenbæk Jensen	1/1	1953- ³¹ / ₇	1956 (til Videbæk)
19. Karen Larsen	1/11	1953- ³¹ / ₇	1957 (orlov)
20. Petra Lauridsen	1/8	1954- ³¹ / ₇	1957 (afsked)
21. Egon Kirklev	1/8	1955- ³¹ / ₇	1957 (til Viby J.)

Skolebetjente.

Ved skolens første udvidelse i 1923 blev det nødvendigt at ansætte en skolebetjent, og den første blev gasaflæser, senere skatterådsformand *Anthon Christensen*. Han vendte dog allerede i efteråret 1924 tilbage til gasværket, og derefter ansattes *L. Nielsen*, der var skolebetjent til sin død i 1938.

Den 1. november 1938 blev den nuværende skolebetjent *Otto Storm Jensen* ansat.

Fra skolens „Bettetid“

Overlærer frk. C. Jensen, der har virket længst ved skolen, fortæller om forholdene, som de var før udvidelserne.

For en del år tilbage, d. v. s. omkring 1920, så man ofte folk inde fra byen gå tur vest på; de ville ud på landet. Og de mest idylliske omgivelser fandt de ved at følge en sti, som gik fra gaden langs med et dige bevokset med grantræer. Stien førte ned forbi »Herningby skole«, som dengang var omgivet af kornmarker. Det var en meget yndet tur.

Gik man så indenfor i skolen, var idyllen knap så stor. Lokalerne bestod af 2 skolestuer ved siden af hinanden. Den ene med vinduer ud mod haven, hvor de ældste børn havde klasseværelse; den anden vendte ud mod legepladsen, og der havde de yngste årgange til huse.

Børn var der nok af, plads var det kneben med. Inventaret var ikke det mest moderne. På væggen var en lille sort tavle af træ, katederet var heller ikke stort, skabe og skuffer fandtes

ikke. Katederstolen var vistnok en såkaldt svensk stol; men det kunne ikke afgøres så nøje, da ryggen var brækket af.

Men trods mangler holdt både børn og lærere af deres skole, der var godt at være. Børnene var interesseret i deres arbejde, lærerne kendte dem alle, kendte deres hjem og vidste, hvor store krav der kunne stilles til den enkelte elev. Der var kontakt mellem hjem, børn og skole.

Afdøde lærer Rask, som dengang var førstelærer, holdt af sit arbejde; det var ham en hjertesag, at børnene fik noget lært, han krævede meget, men gav også meget. Han forstod at fortælle for børnene, så begivenhederne stod levende for dem. Hans religionstimer er sikkert endnu husket af mange.

En ny skole var nødvendig, og den gamle skoles tid er forbi. Tilbage på gårdspladsen står det gamle poppeltræ med sine krogede grene og minder om den tid, da det var legeplads for børnene ved den lille skole.

Christine Jensen.

Jubilæumshilsener

I anledning af skolens jubilæum har formanden for Herning byråds udvalg for kulturelle anliggender, viceborgmester C. J. Hansen, der gennem mange år som formand for udvalget har ledet de forskellige skolebyggerier og i det hele har udvist stor interesse for skolen og dens arbejde, sendt en hilsen.

Når Vestervangskolen den 1. oktober kan fejre 75 år, vil der jo uden tvivl hos adskillige af dens gamle elever dukke minder op, ikke alene om den skole, hvorfra de forhåbentlig har gode minder, men også om byens udvikling i almindelighed.

Fra dens første begyndelse lå skolen jo langt uden for byen, i dag er den centrum i en stor og smuk bydel.

Jeg tror, det er godt for os fortravlede mennesker en gang imellem at standse op og lade minderne passere. Først da forstår vi den rivende udvikling, der har fundet sted, særlig de sidste 20-25 år, hvor skolen nødvendigvis har måttet gennemgå flere ombygninger og udvidelser.

Jeg hilser skolen i dagens anledning, takker skoleinspektøren og alle på skolen medvirkende for den gerning, der daglig udføres til gavn for vor ungdom. Jeg ønsker, denne gerning må fortsættes frem i tiden fulgt med interesse og støttet af en interesseret forældrekræds.

C. J. Hansen.

Formanden for Herning skolekommission, sognepræst S. Nepper-Christensen, bringer skolekommissionens hilsen.

Ved en milepæl i Vestervangskolens historie.

Et skolejubilæum. Er der nogen grund til at fejre det? Ja, mon ikke? For det første, fordi der ved en sådan milepæl bliver lejlighed til at sige tak, for det andet mulighed for at besinde sig på skolens mål.

Der er i de svundne år af skiftende lærerkræfter blevet øvet en god og trofast lærergerning ved Vestervangskolen. Det samme er tilfældet i dag. En lærergerning har vel altid været både krævende og vanskelig, men i vor tid er kravene og vanskelighederne i hvert fald så store, at man må være taknemmelig for, at der stadig er kvinder og mænd, der melder sig til tjeneste i skolen. Der skal derfor også fra skolekommissionens side lyde en tak til dem, der har båret og bærer dagens byrde. Det er en ofte oplevet kendsgerning, at man henter styrke og glæde til morgendagen ved at være tro i dag. Skolearbejdet ved Vestervangskolen har været præget af både styrke og glæde. Forkla-

ringen herpå er givetvis dagligdagens troskab. Derfor kipper også skolekommissionen med flaget.

Men i disse jubilæumsdage tænker man ikke blot på dagene, der gik, eller på dagene nu. Tankerne går også fremover. Skolens store betydning er indrømmet af alle, fordi den giver kundskaber, og kundskab er magt – mere end nogensinde. Dog kan skolen ikke nøjes med at være en kundskabsanstalt. I så fald svigter den sin fineste og fornemste opgave, som er at lære børnene at blive mennesker. »Hvor ingen anfægtelse er, ingen kamp, der findes heller ikke noget menneske«, siger digteren Paul la Cour i sin bog: *Fragmenter af en dagbog*. Han siger også: »Ingen er menneske, alle kan *blive* det«. Det er altså ikke givet, at vi er mennesker, selv om vi bilder os ind at være det. Derfor ønsker skolekommissionen også, at Vestervangskolen fremdeles må have dette mål for det daglige arbejde: Oplæring og opdragelse.

S. Nepper-Christensen.

Viceskoleinspektør S. Vorgod, der har været ved skolen siden 1929, har i sin egenskab af formand for fælleslærerrådet sendt sin gamle skole en hilsen.

Kært barn har mange navne! Holder det gamle ord stik, har Vestervangskolen været omfattet med megen kærlighed, idet den har skiftet navn ikke mindre end 4 gange: Herningby skole – Herning Landskole – Vestergades skole – Vestervangskolen.

Som en af dem, der har virket ved skolen, fra den var lille, er det mig en særlig stor glæde som formand for fælleslærerrådet at bringe min gamle skole en hilsen i anledning af jubilæet.

Jeg har altid været glad for mit arbejde på skolen, og det har været umådelig interessant at være med i den ligefrem hektiske udvikling fra den lille landsbyordnede skole til byens største skole.

Jubilæum er en slags status: Hvad er der gjort, og hvad er nået? Jeg mener, at Vestervangskolen har tjent sin bydel vel, og jeg vil udtrykke alle gode ønsker for fremtiden, gode ønsker om et positivt skolearbejde og skoleliv.

S. Vorgod.

Som formand for skolens lærerråd udtaler lærer Sv. Præst sig om skolens „indre liv“ og udtrykker kollegernes jubilæumsønsker.

En skoles lærerpersonale vil som oftest føle sig knyttet til sin skole, i de fleste tilfælde endog med særdeles stærke bånd. Dog tror jeg, der er få steder, lærerne føler sig så stærkt knyttet til deres skole, som her ved Vestervangskolen. Denne skole er virkelig blevet »vor skole«, en opfattelse, som hele lærerpersonalet deler. Hvad er da grunden til dette nære tilknytningsforhold mellem lærerne og skolen? For mig synes det at være den omstændighed, at Vestervangskolen er vokset op fra at være en landsbyskole til en fuldt udbygget købstadskole med alle købstadskolens forskellige afdelinger, og at denne udvikling er foregået i et jævnt glidende tempo. En udvikling, som lærerpersonalet har kunnet følge, har kunnet holde trit med, og derfor også har kunnet leve sig ind i, efterhånden som den skred frem. Derfor er skolen aldrig blevet fremmed for lærerne, men den har altid været »vor skole«.

Vi har set beviser herpå, når vor skole har haft modvind og har været udsat for kritik. Da har lærerne med een røst forsvaret deres skole, og det har de naturligvis gjort, fordi de holder

af den. Vi holder af skolen og arbejdet, fordi skolen og arbejdet hører sammen.

Men arbejde er ikke nok, der må også samarbejde til, for at en skole skal lykkes. Samarbejde ikke alene mellem lærerne, men også mellem lærere og elever. Dette samarbejde er ikke noget, der opøves eller tillæres, men jeg tror næsten, jeg tør sige, at det er en tradition. Tradition betyder gave, og i åndelig henseende må vi indrømme, at vi alle lever af gaver. Det er en af lærerens opgaver at videregive, hvad han selv har modtaget: kundskabsmæssigt, menneskeligt, kristeligt. Levende tradition vil sige, at man giver videre, hvad man selv er blevet beriget af, fordi man har tilegnet sig det.

Lad da mit fødselsdagsønske for »vor skole« være dette: At elever og lærere må kunne fortsætte den bedste af skolens traditioner: Et værdifuldt samarbejde. Og at vi, som min gamle seminarieforsstander sagde, må kunne »gøre pligten skøn«.

Sv. Præst.

BILLEDFORTEGNELSE:

Førstelærer P. C. Lauritsen	17
» Andreas Stavnstrup	21
» Niels Nielsen Rask	23
Skoleinspektør Fr. Damsager	30
» P. Munk-Poulsen	32
Side i den ældste skoleprotokol	25
Klassebillede fra 1921	26
Den ældste skole	19
Skolekomplekset efter 1937	28
Vestervangskolen efter 1954	29
Lærerpersonalet september 1957	37
Overlærer frk. C. Jensen	39
Togfører C. J. Hansen	41
Sognepræst S. Nepper-Christensen	42
Viceskoleinspektør S. Vørgod	44
Lærer Sv. N. Præst	45

